

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.2. Ad omnem nostræ sollicitudinis quietem se nobis Deus reliquit in SS.
Sacramento: hoc enim David quærebat curatum suarum leuamentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

Quis enim Deus est ipsa essentia bonitatis, necesse est ut qui iuxta Deum ponitur, a malo liberetur. Aliter fieri non potest & plane necessarium est, ut ab omnibus vir ille malis liberetur qui Deo proximus est, sic ut nullum vereatur infortunium, vivere potest ab omnibus curis expeditus qui hoc adeptus est bonum: cum enim sit essentia ipsius bonitatis, nullum potest illi approximare malum: quis ergo timor illud patendi? & si eodem Doctore teste: tunc quis Deo proximus est quando amor eius illi nos ponit proximos, dicitur vbi tam magis quam in SS. Sacramento nos tunc eo vniat amor eius Diuinus? Hoc admissio cum in illo maneat Deus ab omnibus voluit pena & afflictione liberare quocumque illas inferente.

Propheta Regius agebatur nimis & supra modum laboribus affligebatur: etenim circumquaque premebant illum vrgebantque aduersa: a foetore Saul immitem tollerabat persecutorem qui insatiabili rabie sanguinem eius libere conabatur vitamque tollere innoenti: filius eius Absalom debitam Patri negat reuerentiam, contumeliose afficit, totoque conatur Regno exturbare: Patri subditos mouet ad seditionem, & illi arma sumunt rebelles, cui necessitati ut de opportuno prouideret remedio, necesse fuit praesidia munire militibus, exercitus conferbere qui illa defenderent, Capitaneos eligere copiarum ductores, omnibus prospicere iuxta cuiusque necessitatem: ipsum vero lanceam manu atterere, in arenam descendere, sua praesentia & exemplo cunctum animare populum. Jam cuncta negotia cunctisque processus domum festinanter eum compellebant ut litigantes audiret, finem processibus imponeret causasque litium definiret: quid plura se negotijs causisque venit circumvallatum quibus supra modum turbatur & affligebatur: his agitum arumnis depressus mentem suam sursum ad Deum e igit atque de imo pectore vocem hanc emittit suspirandam: Quis mihi dabit pennas sicut columba: Et volabo. Et requiescam a tot malis, afflictionibus, & tumultibus, quibus circumcingor, quo fiat ut ab omni cura recreet & afflictione.

Non miror audire David ita quietis audium: cunctis etenim creaturis naturale est illam sibi quaerere: lapis in alto per vim detentus, ablato quo detinebatur impedimento, ne descenderet, quo non impetu descendit? Quanta non requiritur violentia ut in sublimi detineatur? Ab illa vero iam solutus violentia, proprio ac naturali impulsu

§. 2. Ad omnem nostram sollicitudinis quietem se nobis Deus reliquit in SS. Sacramento: hunc enim David quaerebat curarum suarum leuamentum.

Sancti Deum semper habuerunt in locum refugij, sibi que persuaserunt quod eos Deo proximis nihil possit inquietare. Ita opinatus est Propheta Ios dum enim calamitatibus vndique premeretur intolerandis, ut his remedium haberet praesentissimum, ad Deum se recipit cuius que sic obsecrat: *Pone me iuxta te, & cuiusvis manus pugnet contra me.* Locum hunc exponit D. Thomas & ait: cum libere mente reuoluisset aduersitates omnes & labores quibus affligebatur anxietatem & tristitiam quam adferri illi poterat consideratio horum omnium malorum: iudicans in nullo sufficiens posse se iuuenire remedium nisi in Deo tantum, qui secundum naturam suam bonitas est incomprehensibilis, quem si haberet sibi proximum, nullum posset timere aduersum, & nullum formidare malum: deinde hoc vniuersi postulat ut eum sibi habeat vicinum, quo fiet ut nullam timeat oppositionem nec aduersitatem, quocumque illam ei inferre voluerit: Et cuiusvis manus pugnet contra me: ad quae verba sic eleganter D. Thom.

II. Et maxime in V. Sacramento.

III. David arumnis pressus ad Deum recurrit. ps. 54. 7.

IV. Quia omnia quaerunt suam quietem.

impulsus inclinatione, toto descendit impetu, suum quaerens centrum locum quietis suae proprium: etenim desiderium quo in illud ferebatur, quia per vim extra illud detinebatur, impellit ut dum potest illud assequi, hoc illo fiat impetu, quem propria illi causat gravitas ad descensum in centrum quietis suae locum proprium. Ignis quanta vi sursum fertur, & quam inquietus properat ut sursum efferatur ubi est eius centrum? Quia dum in eo est iam requiescit, & quantumlibet parum detineatur, illi tamen multum videtur, tantum propter inclinationem naturalem ad quietem suam ut illa perfruatur: quod si oculos conijciamus in omnes creaturas, omnes hac inquietudine turbantur donec quiete centri sui naturalis potiantur. Ita dixit Philosophus: *Omnia moventur propter quietem.* Si cuncta igitur indefesse quaerant sibi quietis locum, non mirum si David tot tribulationibus afflatus & persecutionibus attritus, totque negotijs ad extremum defatigatus, locum optet quaerere leuamenti, & velut anhelus, ut illum assequatur, fortius inlacet. An illum inuenit? Vtique, & ubi Ipse alio loco hoc exprimit: *Etenim passus inuenit sibi domum, & iuravit nidum sibi, ubi ponat pullos suos.* Totus exhilaresco, nec enim corpore meo se cor meum continet: *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum vivum.* Subsilio praeter gaudio: quia cor meum & quantum ego sum in Deo meo delector: idque eo modo quo turtur & passer, nidos domosque quietis suae inueniunt in quibus modo omni seposita cura pullos suos excludunt, nihil veriti quod illos frigus ex cruciet, aut calor opprimat, aut aer perturbet, aut aqua submergat, & vnicuique verbo iam quiete possunt vivere: quandoquidem in nido viuentes nihil erit quod ipsos molester ut modum quaerant quo protegant illos & conferuent.

V.
Vbi David inuenit quietem. Ps. 83.

VI.
In Altari- bus Dei.

Deus autem illis adeo beneficus, mihi non minus existit liberalis: quandoquidem ego ut illi, locum mihi quietis inuenit: & qualis hic? *Altaria tua Domine, Domine virtutum Rex meus & Deus meus.* Inueni Domine ad leuamentum meum tua altaria, atque in illis te Domine Rex meus & Deus meus. Sciamus obsecro o David quid haec continent altaria, ut in illis tua requiescat sollicitudo, tuaeque graves non te opprimant afflictiones, nec persecutiones timore percellant? Quid in illis inuenisti, ut sic tua quiescat anima? An forsitan recrearis in eo quod aurata sunt, affabre composita, & magnifice adornata: Num

quid quia pulcherrimas in illis spectas pides, raras imagines, ornatumque excellentem? Et oculus tanta delectatur pulchritudine, cultu & compositione, an tibi non ea occurrunt quae in Regimine tuo ac Regni protectione reddere te possunt anxium, sollicitum & inquietum? Dicamne cor tuum diuitijs tantis tamque preciosis iucundari lapidibus, qui operibus interit, parum est quod illa exornent, insuper & raras emittant splendidissimos, solis, lunae, stellarumque sideribus conferendos? An ergo hoc inlestat cor tuum ut dicas Altaria omnem tibi adferre quietem, hilaritatem, & leuamen, imo & omnem auferre sollicitudinem? Omnia haec nunquid bona sunt limitata opesque viles ut desiderij tui omne vacuum adimpleant? Numquid tu ille qui dixisti nihil in mundo inueniri posse, praeter gloriae Dei praesentiam, quod tunc sitiet appetitur? *Satiabor cum apparuerit gloria tua.* Quomodo ergo te modo loquentem audio, quod in Altariibus iam illud possideas quod tuum poterat satiare desiderium, & omnem sedari sollicitudinem qua premebaris ut illud assequeris? Nosti animam esse capacem infiniti boni: cuiusque tantum possessione perfecte sedari, ille vero diuitiae & magnificentia quas in his inuenimus altariibus, bona sunt finita & limitata, prope ad hanc impletionem capacitatem insufficientia.

VII.
Ex modo hic illi quietem.

Loquitur Rex David spiritu afflatus Prophetico, & lumine prophetiae cognoscit, haec Altaria de quibus loquitur, illa esse in quibus aliquando celebraretur consecratio SS. Sacramenti, & tam longe in ipsis hoc detegit, ut autem hoc declararet, subiungit: *Rex meus & Deus meus.* Christus vetus est Deus & homo sub speciebus sacramentalibus, & cum in Deo tota sit nostra quies, idcirco se suam dicit inuenisse, ubi Deum suum conspiciat sacramentatum. Itaque ait: non requiescit anima mea in Altariibus propter aurum in illis rutilans: hoc etenim abundo, nec mihi minus est, quam in his video Altariibus, nec propter refectionem quam haurio ex pulcherrimis picturis rarisque imaginibus, in illis spectandis, nec ob gemmas preciosas quibus illa decorantur: plena namque sunt & abundans his palatia mea, cubilia & aulae ornamentis, & diuitijs: non est hoc non est inquam quod mihi gaudium adferat, sed quod in illis intelligam videamque Deum, quem licet certam tantum sub accidentibus panis, verissime tamen scio Deum hic latere sacramentatum, qui ut me

VIII.
Ex pro- celebraretur consecratio SS. Sacramenti, & tam longe in ipsis hoc detegit, ut autem hoc declararet, subiungit: Rex meus & Deus meus.

lib. 11. cap. 4.

habere viciniam sibi, eumque ego mihi, se mihi praebet sub figura cibi vt ita à me sumptus in illo maneat.

Quia thesaurus est verus qui animam ditare potest & ipsa certissime ibi est, vbi est thesaurus suus; & ita illum comedens manet in illo, & ipse in eo: quia cibus est & panis caelestis qui illum sustentat: nullus autem dubitat quin cibus maneat in subiecto illum comedentis, eo modo Deum habeo mecum, & Deus me secum: & cum habenti me Deum, nihil mihi desit, totusque sim quietus & societate eius satiat: quandoquidem iam illum habeam in Altaribus a teo mihi vicinum, quando illi conspicio, nouo eor metum gaudiorubilat, exultatque supra modum cum in illis locum inueniam iuicis meae, protectionem contra inimicos meos, summumque bonum quod fortissimè portas occludat ne illa via malum me possit illum inuadere, quod mihi nocet: quocirca dum me considero solummodo tanto dono fruente, omnis mihi cura euanescent, & ab omni requiesco defatigatio: quia dum in illo maneo & illè in me, iam equalis patet correspondentia inter animam quae Deum recipit & Deum illi se communicantem: *in me manet & ego in illo.* Correspondent sibi Deus & anima: nam sicut Deum quia bonum est infinitum videtur non quiescere, nisi in subiecto capaci recipere bonum infinitum, & ita requiescere tantum in anima digne illum recipientem: ita similiter anima quia capacitate viget infinita, requiescere non potest nisi Deum habeat à quo perfecte satiatur & impleatur. Et cum opes terraeque bona limitata sint terminumque habeant finitum, quantumuis multis abundet Dauid, non tamen illum satiant, nec eos eius seclant, nec attendit ad aurum, argentum lapidesque pretiosos, quos in altaribus conspiciunt, sed ab bonum infinitum utpote Deum, qui ad quietem & tranquillitatem animae intrare vult eam sub speciebus cibi & potus, atque eo modo in Altaribus illi representatur: & sicut ad quietem suam postulat vt anima in ipsum ingrediatur: ita similiter Deus ad suam, intrare vult in animam: quia sicut solus Deus num potest implere desiderium, ita Deus tuus tantum quiescit quando in te residebit.

Hanc doctrinam D. Aug. produxit, vt verba illa Spiritus S. declararet; cum enim retulisset qualiter Deus in principio mundi caelos condiderat stellis suis & luminibus: rutilos, terram plantis & animalibus fecundam, aquas piscibus

fertiles, aera auiibus, tandem hominem creauit, ad imaginem & similitudinem suam, illique animam velut de visceribus suis eductam indidit: *Inspirauit in faciem eius spiraculum vitae:* homine his peractis progreditur & ait: *Igitur perfecti conuiescunt cali & terra, & omni ornatu eorum, completusque Deus die septimo opus suum quod fecerat, requieuit ab vniuerso opere quod parauerat: requieuit Deus.* Sed qualiter locum habuit in Deo quies vt dicatur: *Requieuit Deus?* Nunquid laborauit Deus haec omnia creando, vel forte defatigatus est ingentem hanc condendo disponendoque mundi machinam? Quia non quis dicitur defatigari nisi ex alicuius operis molitione. Vt certum habeo in Deum cadere non posse lassitudinem, & omnium creationem ei maiorem non dedisse molestiam, quam verbi viuis prelationem vt fierent: *Ipsè dixit & facta sunt, ipse mandauit & creata sunt.* Totam hanc SS. Theologiam his verbis comprehendit D. Thom: *Requieuit Deus, nihil enim postmodum factum est totaliter nouum* potto nobis aliquid amplius indicat D. Aug. iudicium circa S. Scriptura phrasim, quod etiã refert D. Greg. illud quod Deus in nobis facit dicitur Deus ipse facere: quia forma loquendi vsus est Apostolus. *Postulat pro nobis ut & postulare nos facit.* Dicimus torrentem videre & exhalare fecerit non quis subiecta sunt rursus capacia, sed quia tibi istum mouent & iucunditatem: vnde significat quod Deus homine iam creato requieuit: quia illum sibi proposuit in quietem in quo ipse requiesceret. Quando vero Dauid illum intuetur iam Sacramentatum in Altaribus, de eis dicit quod ibi laetum habeat suae quietis, eo quod in illis Deum habeat ita sibi vicinum, vt Deus in illo requiescat: quia Deus in SS. Sacramento causa nobis est quietis omnis & laetamenti.

§. 3. Gentiles multos coluerunt Deos vt necessitatibus suis haberent remedium: Deus autem se nobis tradidit in SS. Sacramento necessitatibus nostris remedium.

D. Aug. argumentum nobis proposuit vt longum ita admisabile & summa doctrina plenum quod profequitur l. 4. de ciuit. Ciu. Dei. C. 4. vsque ad 34. & vltimum proponit hic vir Sanctus cur gentiles tot exerint sibi Deos: etenim vt constat ex Marco Varrone delectas numero superabant. Ortum hoc habuit multos ex coluerint Deos.

IX. hie illi emae p. 100.

lib. 4. de ciuit. Ciu. Dei. C. 4.

lib. 4. de ciuit. Ciu. Dei. C. 4.